

TERI PRAČET NIL GEJMEN

DOBRA PREDSKAZANJA

Preveo
Dejan Papić

■ Laguna ■

Naslov originala

Terry Pratchett and Neil Gaiman
GOOD OMENS

Copyright © 1990 by Neil Gaiman and Terry Pratchett
Illustration copyright © Josh Kirby via Thomas Schluck Agency
First published by Gollancz 1990
Translation rights arranged by Writer's House, LLC
All rights reserved

Translation copyright © 2001, 2012, 2020 za srpsko izdanje,
LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

UPOZORENJE

Deco! Izazivanje Armagedona može da bude opasno.
Ne pokušavajte to kod kuće.

POSVETA

Autori bi želeli da se pridruže demonu Krouliju
i posvete ovu knjigu uspomeni na

G. K. Čestertona

Čoveka koji je znao šta se zbiva.

Na počátku

io je lep dan.

Svi su dani bili lepi. Bilo ih je znatno više od sedam do sada, a kiša još nije bila izmišljena. Ali oblaci koji su se navlačili istočno od Raja nagoveštavali su da je prva oluja na putu, i da će biti žestoka.

Anđeo Istočne kapije zaklonio je glavu krilima kako bi se zaštitio od prvih kapi.

„Izvini“, reče učtivo. „Šta si ono pričao?“

„Rekao sam: pade kô olovni balon“, reče zmija.

„O. Da“, reče anđeo, čije je ime bilo Azirafal.

„Iskreno, mislim da je malo prenaglio“, reče zmija. „Hoću da kažem, prvi prekršaj i sve to. Ionako ne vidim šta ima toliko loše u razlikovanju dobra i zla.“

„To mora da *jeste* loše“, rasuđivao je Azirafal pomalo zabrinutim tonom nekoga ko takođe to ne može da uvidi, pa je tim više zabrinut, „inače ne bi ti bio upetljan.“

„Samo su rekli: 'Idi tamo i napravi malo frke'“, reče zmija, čije je ime bilo Kroli, mada je sada razmišljao o tome da ga promeni. Ime Kroli*, zaključio je, nije označavalo njega.

„Da, ali ti si demon. Nisam baš siguran da možeš zaista da činiš dobra dela“, reče Azirafal. „To ti je, znaš, u samoj prirodi. Ništa lično, razumeš.“

„Mada, moraš da priznaš da je tu bilo prilično pantomime“, reče Kroli. „Hoću da kažem, pokažeš na drvo i velikim slovima napišeš 'Ne diraj'. Nije baš mnogo suptilno, zar ne?“

* U originalu: *Crawly* – najbliži prevod bio bi Gmizavko. (Prim. prev.)

Hoću da kažem, zašto to drvo nije bilo na nekoj visokoj planini, ili negde daleko? Dođe ti da se zapitaš šta On zaista smera.“

„Najbolje je i ne razmišljati“, reče Azirafal. „Ne može se proniknuti u nedokučivo, uvek to kažem. Postoji Ispravno, a postoji i Pogrešno. Ako činiš Pogrešno kada ti je rečeno da činiš Ispravno, zaslužuješ da budeš kažnjen. Ehr.“

Sedeli su u neprijatnoj tišini i posmatrali kako kapi kiše udaraju po prvim cvetovima.

Napokon Kroli upita: „Nisi li ti imao plameni mač?“

„Ovaj...“, reče anđeo. Izraz krivice pređe mu preko lica, a onda se vrati tamo da bi se ulogorio.

„Jesi, jelda?“, reče Kroli. „Plamteo je kô ništa.“

„Pa, ovaj...“

„Baš mi se činilo da izgleda vrlo impresivno.“

„Da, ali, ovaj...“

„Izgubio si ga, je li?“

„O, ne! Ne baš izgubio, više onako...“

„Dakle?“

Azirafal je izgledao slomljeno. „Ako baš moraš da znaš“, reče on pomalo mrzovoljno, „poklonio sam ga.“

Kroli se zabulji u njega.

„Pa morao sam“, reče anđeo, rastrojeno trljajući ruke. „Činilo mi se da im je tako hladno, jadničcima, a ona je već bila trudna, da ne pominjem sve te *opake* zveri napolju i oluju koja se približavala, pa pomislih, ovaj, šta tu ima loše, pa sam im, eto, rekao: gledajte, ako se vratite, biće svevišnja gužva, ali može da vam zatreba ovaj mač, pa evo vam ga, ne trudite se da mi zahvaljujete, samo svima učinite veliku uslugu i ne dozvolite da ovde dočekate zalazak sunca.“

Zabrinuto se osmehnu Kroliju.

„To je bilo najbolje što je moglo da se učini, zar ne?“

„Nisam siguran da ti uopšte možeš da činiš zlo“, reče Kroli sarkastično. Azirafal nije primetio taj ton.

„O, nadam se da je tako“, reče on. „Stvarno se nadam. Sekirao sam se čitavo popodne.“

Neko vreme su posmatrali kišu.

„Čudno je to“, reče Kroli, „ali *ja* se pitam da nije ono s jabukom bila ispravna stvar. Demon može pošteno da nadrlja ako uradi ispravnu stvar.“ Munuo je anđela laktom. „Baš bi bilo smešno da smo obojica pogrešili, a? Baš bi bilo smešno da sam ja uradio dobru, a ti lošu stvar, a?“

„Ne baš“, reče Azirafal.

Kroli pogleda kišu.

„Ne“, reče, pribivši se. „Biće da je tako.“

Zavese crne poput škrljca valjale su se preko Raja. Grmljavina je tutnjala u brežuljcima. Životinje, koje tek što su dobile imena, sklanjale su se pred olujom.

Daleko, u mokroj šumi, nešto svetlo i plameno zatreperilo je između stabala.

Biće to mračna i olujna noć.

DOBRA PREDSKAZANJA

Pripovest o izvesnim događajima koji su se
zbili u poslednjih jedanaest godina ljudske istorije,
strogo u skladu, kao što će se pokazati, sa:

Lepim i tačnim proročanstvima Agnes Nater

koje su sakupili i priredili, sa Napomenama obrazovne
prirode i Naravoučenijima za mudre,
Nil Gejman i Teri Pračet

DRAMATIS PERSONAE

NATPRIRODNA BIĆA

Bog (Bog)

Metatron (Glas Božji)

Azirafal (anđeo, i povremeno trgovac retkim knjigama)

Satana (pali anđeo; Neprijatelj)

Belzebub (isto tako pali anđeo i princ Pakla)

Hastur (pali anđeo i vojvoda Pakla)

Ligur (isto tako pali anđeo i vojvoda Pakla)

Krouli (anđeo koji nije toliko pao koliko odskitao do Dole)

JAHAČI I JAHAČICE APOKALIPSE

SMRT (Smrt)

Rat (Rat)

Glad (Glad)

Zagađenje (Zagađenje)

LJUDSKA BIĆA

Ne Čini Preljubu Pulsifer (lovac na veštice)

Agnes Nater (proročica)

Njutn Pulsifer (obračunski službenik i lovac na veštice – regrut)

Anatema Divajs (praktični okultist i profesionalni potomak)

Šedvel (lovac na veštice – narednik)

Madam Trejsi (Nafrakana Džezabel – samo ujutru, četvrtkom na zakazivanje – i medijum)

Sestra Meri Rečita (satanistička časna sestra iz Brbljivog reda Svete Beril)

Gospodin Jang (otac)

Gospodin Tajler (predsednik Udruženja starosedelaca)

Isporučilac

„ONI“

ADAM (Antihrist)

Biberčica (devojčica)

Venslidejl (dečak)

Brajan (dečak)

Čitav hor Tibetanaca, vanzemaljaca, Amerikanaca, Atlantiđana i drugih retkih i neobičnih stvorenja poslednjih dana.

I:

Pas (satanistički pakleni pas i strah i trepet za mačke)

Pre jedanaest godina

ažeće teorije o stvaranju svemira tvrde da je on, ako je uopšte i bio stvoren, a nije, onako nezvanično, prosto započeo, nastao pre između deset i dvadeset milijardi godina. Na isti način, za Zemlju se obično smatra da je stara oko četiri i po milijarde godina.

Ti datumi su netačni.

Srednjovekovni jevrejski naučnici smestili su datum Stvaranja u godinu 3760. p. n. e. Grčki pravoslavni teolozi smestili su Stvaranje čak u godinu 5508. p. n. e.

Ti predlozi takođe su netačni.

Arhibiskup Džejms Ašer (1580–1656) objavio je 1654. godine *Annales Veteris et Novi Testamenti*, koji su ukazivali da su Nebo i Zemlja stvoreni 4004. p. n. e. Jedan od njegovih pomoćnika još je više razradio proračun i mogao je trijumfalno da objavi da je Zemlja stvorena u nedelju 21. oktobra 4004. p. n. e., tačno u 9.00 ujutro, zato što je Bog voleo da posao završi rano ujutro, dok se još oseća sveže.

I to je bilo netačno. Za gotovo četvrt sata.

Čitavo ono zamešateljstvo sa fosilizovanim skeletima dinosaurusu bila je samo šala koju paleontolozi još nisu ukapirali.

To dokazuje dve stvari:

Najpre, da su putevi Božji krajnje tajanstveni, da ne kažemo zaobilazni. Bog ne igra kockice sa svemirom; On igra nedokučivu igru koju je sam smislio, i koja bi se iz perspektive bilo kog igrača* mogla uporediti sa nejasnom i komplikovanim verzijom pokera koja se igra u mračnoj sobi, sa praznim

* Tj. svakoga.

kartama, u beskonačno velike uloge, sa Deliocem koji neće da vam otkrije pravila i koji se *sve vreme osmehuje*.

Zatim, da je Zemlja Vaga.

Astrološko predviđanje za Vagu u prilogu „Vaše zvezde danas“ u tadjfildskom *Oglasniku*, na dan početka ove prirovesti, glasilo je:

VAGA, 24. septembar – 23. oktobar

Danas ćete možda biti iznureni zbog jednoličnog svakodnevnog života. Kuća i porodične stvari su vam od naročitog značaja i predstavljaju goruća pitanja. Izbegavajte nepotrebne rizike. Jedan prijatelj vam je bitan. Odložite velike odluke dok se put pred vama ne ukaže jasan i čist. Danas može da vam se desi da osetite stomačne tegobe, stoga izbegavajte salate. Pomoć može stići s neočekivane strane.

Sve je ovo bilo savršeno tačno u svakom pogledu, izuzev onoga o salati.

Nije bila mračna i olujna noć.

Trebalo je da bude, ali takve su vam vremenske prilike. Na svakog ludog naučnika koji je imao prikladnu gromovnu oluju baš u noći kada je njegovo dovršeno Veliko Delo ležalo tamo, na laboratorijskom stolu, imate desetine onih koji bespomoćno sede pod mirnim zvezdama dok Igor obračunava svoj prekovremeni rad.

Ali nemojte da dozvolite da vam magla (s kišom kasnije, i padom temperature na oko sedam stepeni) da osećaj lažne

sigurnosti. To što je noć blaga ne znači da mračne sile nisu na delu. One su na delu u svakom trenu.

One su svuda.

Uvek. U tome i jeste poenta.

Dve su vrebale na starom groblju. Dve senovite prilike, jedna pogrbljena i zdepasta, druga vitka i preteća, obe vrebači olimpijskog ranga. Da je Brus Springstin ikada snimio *Rođeni da vrebaju*, ovo dvoje bi bili na omotu albuma. Vrebali su u magli već jedan sat, ali su bili spremni da vrebaju i do kraja noći ako zatreba, i dalje sa dovoljno mrzovoljne zlobe ostavljene za konačni nalet vrebanja oko zore.

Konačno, kada je prošlo još dvadeset minuta, jedan od njih reče: „Izeš ti ovo. Odavno je trebalo da bude ovde.“

Ovaj koji se oglasio zvao se Hastur. On je bio vojvoda Pakla.

Mnoge nedaće – ratovi, pošasti, iznenadne finansijske revizije – nuđeni su kao dokazi skrivenog učešća Satane u ljudskim poslovima, ali kad god bi se izučavaoci demonologije okupili, saglasili bi se bez izuzetka da je londonska obilaznica M25 među prvim kandidatima za krunski dokaz.

Ono u čemu greše, naravno, jeste pretpostavka da je nesrećni drum zao naprosto zbog neverovatnog pokolja i frustracije koje svakodnevno izaziva.

U stvari, vrlo malo ljudi na našoj planeti zna da sâm oblik M25 obrazuje znamenje *odegru* iz jezika Crnog sveštenstva Drevnog Mua, i da znači: „Pozdrav Velikoj Zveri, Žderaču Svetova.“ Hiljade vozača koji svakog dana kade duž njegovih vijuga imaju isti učinak kao voda na molitvenom kolu, koje se pomalja iz zla nižeg nivoa da bi zagadilo metafizičku atmosferu miljama unaokolo.

Bilo je to jedno od Kroulijevih boljih dostignuća. *Godine* je utrošio da bi ga postigao, i bila su potrebna tri kompjuterska hakovanja, dve provale, jedno sitno podmićivanje i, jedne kišne noći kada je sve ostalo propalo, dva sata na blatnjavoj poljani gde je pomerao oznake za nekoliko okultno neverovatno značajnih metara. Dok je Krouli posmatrao prvu kolonu vozila dugačku pedeset kilometara, obuzimalo ga je divno osećanje topline zbog valjano odrađene nevaljalštine.

Zbog toga je bio pohvaljen.

Krouli je trenutno vozio brzinom od 180 na sat negde istočno od Slaua. Ništa na njemu nije izgledalo posebno demonski, bar ne po ustaljenim predstavama. Nije imao rogo-ve, nije imao krila. Istini za volju, slušao je traku *Najbolje od Kvina*, ali to nije moralo ništa da znači pošto se sve trake koje ostanu u kolima duže od dve nedelje preobražavaju u album *Najbolje od Kvina*. Glavom mu nisu prolazile nikakve naročito demonske misli. U stvari, trenutno se uzgredno pitao ko su bili Moi i Čendon.*

Krouli je imao tamnu kosu i dobre jagodične kosti, a nosio je cipele od zmijske kože, ili se barem moglo pretpostaviti da je nosio cipele, a umeo je da izvodi krajnje uvrnute stvari jezikom. I, kad god bi se zaboravio, bio je sklon šištanju.

A nije mnogo ni treptao.

Kola koja je vozio bila su crni bentli iz 1926, i otkad su proizvedena imala su samo jednog vlasnika, a taj vlasnik je bio Krouli. Starao se o njima.

Kasnio je zato što je neizmerno uživao u dvadesetom veku. Bio je mnogo bolji od sedamnaestog, i *daleko* bolji

* Aluzija na stihove pesme *Killer Queen*: „She keeps her Moet et Chandon, in her pretty cabinet.“

U originalu je, naravno, reč o čuvenom šampanjcu (Prim. prev.)

od četrnaestog. Jedna od lepih stvari u vezi sa Vremenom, govorio je uvek Krouli, bila je ta što ga je ono neprekidno nosilo sve dalje od četrnaestog veka, najdosadnijih smrdljivih stotinu godina na Božjoj, da prostite, Zemlji. Dvadeseti vek bio je sve samo ne dosadan. U stvari, bleskanje plavog svetla u retrovizoru saopštavalo je Krouliju u proteklih pedesetak sekundi da ga prate dva čoveka koja bi želela da mu ga učine još zanimljivijim.

On pogleda na sat, osmišljen za bogatog ronioca koji voli da zna koliko je sati u dvadeset i jednoj svetskoj prestonici dok je tamo dole.*

Bentli zagrme izlaznom rampom, zavi iza ugla na dva točka i sjuri se drumom punim lišća. Plavo svetlo ga je sledilo.

Krouli uzdahnu, skinu ruku sa volana i, u poluokretu, načini jedan složen pokret iznad ramena.

Odblesak svetla gubio se u daljini dok su se policijska kola zaustavljala, na veliko zaprepašćenje ljudi u njima. Ali bilo je to zanemarljivo u poređenju sa zaprepašćenjem koje će iskusiti kada budu otvorili haubu i ustanovili u šta se pretvorio motor.

Na groblju Hastur, visoki demon, dodade opušak Liguru, onom nižem i uspešnijem vrebaču.

„Vidim neko svetlo“, reče on. „Evo ga sada, razmetljivi gad.“

„Šta to vozi?“, upita Ligur.

* Izrađen naročito za Kroulija. Da se naruči jedan jedini primerak bilo je neverovatno skupo, ali on je to mogao sebi da priušti. *Ovaj* sat je pokazivao vreme u dvadeset svetskih prestonica i u prestonici Onog Mesta, gde je uvek bilo isto vreme, i to Prekasno.

„Automobil. Kočiju bez konja“, objasni Hastur. „Mislim da ih nije bilo poslednji put kada si dolazio. Barem ne, što bi se reklo, u širokoj upotrebi.“

„Imali su čoveka sa crvenom zastavom koji je išao ispred“, reče Ligor.

„Izgleda da su malo uznapredovali od tada.“

„Kakav je taj Krouli?“, upita Ligor.

Hastur otpljuni. „Predugo je ovde gore“, reče on. „Od samog Početka. Ako mene pitaš, primio se. Vozi kola u kojima ima telefon.“

Ligor razmisli o tome. Kao i kod većine demona, i njegovo poimanje tehnologije bilo je ograničeno, te se upravo spremao da zausti nešto u stilu: kladim se da mu treba mnogo žice, kada se bentli zaustavi pred kapijom groblja.

„A još nosi i naočare za sunce“, podrugljivo primeti Hastur, „čak i kad ne mora.“ Potom podiže glas. „Pozdravimo svi Sotonu“, reče.

„Pozdravimo svi Sotonu“, ponovi Ligor kao odjek.

„Zdravo“, reče Krouli i kratko im odmahnu. „Izvinite što kasnim, ali znate kako je na A40 kod Denama, a onda sam pokušao da presečem prema Čorli Vudu, pa posle...“

„Sad kad se svi okupismo ovde“, značajno reče Hastur, „opisati moramo svoje Podvige dana.“

„Jeste. Podvizi“, reče Krouli, sa blagim izrazom krivice nekoga ko dolazi u crkvu posle mnogo godina, pa je zaboravio kada ono beše treba da se ustane.

Hastur pročisti grlo.

„Ja sam doveo sveštenika u iskušenje“, reče on. „Kada je išao ulicom, ugledao je lepe devojke na suncu i ubacio sam mu Sumnju u misli. Bio bi on pravi svetac, ali za najviše desetak godina biće naš.“

„Baš lepo“, reče Krouli usrdno.

„Ja sam iskvario političara“, reče Ligur. „Pustio sam ga da pomisli kako mu sitno podmičivanje neće škoditi. Za godinu dana biće naš.“

Obojica iščekujući pogledaše Kroulija, koji im uputi široki osmeh.

„Ovo će vam se dopasti“, reče on.

Osmeh mu postade još širi, zaverenički.

„Vezao sam *sve* sisteme mobilne telefonije u centralnom Londonu na četrdeset pet minuta u vreme ručka“, reče.

Nastupi tišina, izuzimajući udaljeno hujanje automobila.

„Da?“, reče Hastur. „A onda?“

„Slušajte, to nije bilo lako izvesti“, reče Krouli.

„I to je *sve*?“, upita Ligur.

„Ama, ljudi...“

„A na koji način je to zapravo uspeo da pribavi nove duše našem gospodaru?“, upita Hastur.

Krouli se pribra.

Šta je mogao da im kaže? Da se dvadeset hiljada ljudi potpuno razbesnelo? Da si prosto mogao da čuješ kako se po čitavom gradu arterije zatvaraju sa zveketom? I da su se oni onda vratili i iskalili bes na sekretaricama, saobraćajcima ili kome god, a ovi se potom iskalili na drugim ljudima? Na raznorazne osvetničke načine koje su, a to je najbolje u svemu, *sami smislili*. I tako sve do kraja dana. Lančane posledice nisu se mogle ni izračunati. Hiljade i hiljade duša poprimile su blagu patinu i izgubile sjaj a da nije trebalo ni prstom mrdnuti.

Ali to nisi mogao da kažeš demonima kao što su Hastur i Ligur. Svi su oni razmišljali kao da su u četrnaestom veku. Godine i godine su traćili pecajući jednu jedinu dušu. Doduše, to jeste bilo *umeće*, ali u ovo vreme morao si da razmišljaš drugačije. Ne naveliko, već naširoko. Sa pet milijardi ljudi na

svetu, više nisi mogao ništarije da kupiš jednu po jednu; morao si da proširiš polje dejstva. Ali demoni kao što su Ligur i Hastur to ne bi shvatili. Oni, na primer, nikada ne bi osmislili televiziju na velškom. Ili porez na dodatnu vrednost. Ili Mančester.

Naročito je bio ponosan na Mančester.

„Sile Koje Jesu deluju zadovoljno“, reče on. „Vremena se menjaju. Dakle, šta ima?“

Hastur posegnu iza jednog nadgrobnog spomenika.

„Ovo“, reče on.

Krouli se zabulji u korpu.

„Oh“, reče on. „Ne.“

„Da.“

„I, ovaj, ja treba...“

„Da.“ Hastur je uživao.

„Zašto ja?“, očajnički upita Krouli. „Znaš ti mene, Hasture, to nije, znaš, moj fah...“

„O, ma jeste, jeste“, reče Hastur. „Tvoj fah. Tvoja glavna uloga. Uzmi ga. Vremena se menjaju.“

„Jeste“, reče Ligur, cereći se. „Za početak, vidi im se kraj.“

„Zašto ja?“

„Biće da si vrlo omiljen“, zlobno reče Hastur. „Verujem da bi ovaj ovde Ligur dao desnu ruku za ovakvu priliku.“

„Tako je“, reče Ligur. Nečiju desnu ruku, u svakom slučaju, pomisli on. Ima unaokolo sasvim dovoljno desnica; šteta bi bilo protraćiti jednu dobru.

Hastur izvuče nekakvu beležnicu iz prljavih nabora svog mantila.

„Potpiši. Ovde“, reče, praveći užasnu pauzu između reči.

Krouli odsutno začepirka po unutrašnjem džepu i izvuče penkalo. Bilo je elegantno i mat crno. Izgledalo je kao da bi moglo da probije ograničenje brzine.

„Lepo penkalo“, reče Ligur.

„Može da piše i pod vodom“, promrmlja Krouli.

„Šta li će još da smisle?“, razmišljao je Ligur naglas.

„Šta god bilo, najbolje će im biti da ga smisle što pre“, reče Hastur. „Ne. Ne A. Dž. Krouli. Tvoje *pravo* ime.“

Krouli žalostivo klimnu glavom i iscrta složen, krivudav znak na papiru. Ovaj crveno zasja u pomrčini, samo na tren, a potom uminu.

„Šta treba da *radim* s njim?“, upita.

„Dobićeš uputstva.“ Hastur se namršti. „Čemu tolika bri-ga, Krouli? Trenutak zbog kojeg smo radili sve ove vekove sasvim se približio!“

„Jeste. Tako je“, reče Krouli. Sada više nije izgledao kao ona okretna prilika koja je tako lako iskočila iz bentlija pre nekoliko minuta. Lice mu je poprimilo izraz progonjenog.

„Tren našeg večnog trijumfa je pred nama!“

„Večnog. Jeste“, reče Krouli.

„A ti ćeš biti oruđe te slavne sudbine!“

„Oruđe. Jeste“, promrmlja Krouli. Uzeo je korpu tako kao da bi mogla da eksplodira. Što će, na neki način, uskoro i učiniti.

„Ehr. Okej“, reče on. „Oдох ja onda. Važi? Da završim s tim. Mada nije baš da *želim* da završim s tim“, dodade on hitro, svestan da bi svašta moglo da se desi ako bi Hasturov izveštaj bio nepovoljan. „Ali znate vi već kakav sam ja. Revnostan.“

Stariji demoni nisu progovarali.

„Dobro, svratiću ja, onda“, brbljao je Krouli. „Vidimo se, momci – vidimo se. Ovaj. Sjajno. Lepo. *Ćao*.“

Dok je bentli klizio u mrak, Ligur upita: „Šta to reče?“

„Nešto na italijanskom“, reče Hastur. „Mislim da znači 'otac'.“

„Čudno da je baš to rekao.“ Ligur je zurio za odlazećim zadnjim svetlima. „Veruješ li mu?“, upita.

„Ne“, reče Hastur.

„Tako je“, reče Ligur. Bio bi to mnogo čudan svet, razmišljao je, kada bi demoni još i verovali jedan drugom.

Krouli je, jureći kroz noć negde zapadno od Ameršama, zgrabio nasumice traku i pokušao da je izvuče iz lomljive plastične kutije a da uz to i ostane na drumu. U svetlosti fara mogao je da razazna da su to Vivaldijeva *Godišnja doba*. Umirujuća muzika, to mu je sada trebalo.

Čušnuo je kasetu u „blaupunkt“.

„Sranjesranjesranje. Zašto sad? Zašto baš ja?“, mrmljao je dok su ga zasipali poznati pasaži grupe Kvin.

I najednom, Fredi Merkjuri mu se obraćao: *ZATO ŠTO SI TO ZASLUŽIO, KROULI*.

Krouli blagoslovi sebi u bradu. Upotreba elektronike kao sredstva komunikacije bila je njegova zamisao i Dole su je konačno prihvatili, a kao i obično, potpuno su sve pobrkali. Nadao se da bi mogao da ih ubedi da se pretplate na mobilni, ali umesto toga, upadali su usred onoga što je slušao u datom trenutku, i to preinačavali.

Krouli proguta knedlu.

„Mnogo vam hvala, gospodaru“, reče on.

IMAMO VELIKO POVERENJE U TEBE, KROULI.

„Hvala, gospodaru.“

OVO JE VAŽNO, KROULI.

„Znam, znam.“

OVO JE VELIKA STVAR, KROULI.

„Prepustite to meni, gospodaru.“

TO UPRAVO I RADIMO, KROULI. A AKO NEŠTO POĐE KAKO NE TREBA, ONDA ĆE ONI KOJI BUDU KRIVI ZA TO STRAŠNO ISPAŠTATI. ČAK I TI, KROULI. NAROČITO TI.

„Razumem, gospodaru.“

EVO TVOJIH UPUTSTAVA, KROULI.

I odjednom je znao. Prezirao je to. Mogli su isto tako lako da mu ih saopšte, nisu morali iznenada da mu sruče jezivu spoznaju pravo u mozak. Morao je da se odveze do neke bolnice.

„Biću tamo za pet minuta, gospodaru, nema problema.“

*DOBRO. I see a little silhouette of a man scaramouche, scaramouche will you do the fandango...**

Krouli udari po volanu. Sve je išlo tako dobro, sve konce je držao u rukama u ovih poslednjih nekoliko vekova. Eto kako to ide, taman pomisliš da si na vrhu sveta, kad ti odjednom sruče Armagedon na glavu. Veliki rat, Poslednja bitka. Raj protiv Pakla, tri runde, dok jedan ne Padne, bez predaje. I to će biti to. Nema više sveta. To kraj sveta upravo i znači. Nema više sveta. Samo beskrajni Raj ili, u zavisnosti od pobjednika, beskrajni Pakao. Krouli nije znao šta bi bilo gore.

Dobro, *Pakao* je gori, naravno, po definiciji. Ali Krouli je pamtio kako je Raj izgledao i imao je poprilično zajedničkog sa Paklom. Za početak, nisi mogao da dobiješ pristojno piće ni u jednom ni u drugom. A dosada u Raju bila je gotovo podjednako loša kao sva uzbuđenja Pakla.

Ali nije bilo izlaza. Ne možeš da budeš demon i da imaš slobodnu volju.

*... I will not let you go (let him go)...***

Pa, bar to neće biti ove godine. Imaće vremena da odradi neke stvari. Za početak, da se otarasi dugoročnih vrednosnih papira.

* Stih iz „Boemske rapsodije“ grupe Kvin: „Vidim malu siluetu čoveka, bitango, hoćeš li napraviti glupost...“ (Prim. prev.)

** Ponovo „Boemska rapsodija“: „...neću da te pustim (pusti ga)...“ (Prim. prev.)

Zapitao se šta bi se dogodilo kada bi jednostavno zaustavio kola tu, na ovom mračnom, vlažnom i praznom drumu, izvadio korpu, zavitlao je ukrug, pa ukrug, a onda je pustio i...

Nešto užasno, eto šta.

Nekada je bio anđeo. Nije nameravao da Padne. Samo se družio s pogrešnim ljudima.

Bentli je jurio kroz mrak, dok mu je pokazivač goriva bio na nuli. Bio je na nuli sad već duže od šezdeset godina. Biti demon i nije bilo tako loše. Ako ništa drugo, nisi morao da kupuješ benzin. Krouli je jedini put kupio benzin 1967, da bi dobio besplatne džejmsbondovske nalepnice sa lažnom rupom od metka u šoferšajbni, koje su mu se u to vreme veoma dopadale.

Na zadnjem sedištu stvorenje u korpi počeo da plače; bilo je to zavijanje sirene za vazdušni napad novorođenčeta. Visoko. Bez reči. I *staro*.

Baš je to bila fina bolnica, razmišljao je gospodin Jang. Bila bi i tiha, da nije bilo časnih sestara.

On je baš voleo časne sestre. Ne da je bio, znate, od onih verskih fanatika, ni slučajno. Ne, kada je u pitanju izbegavanje crkve, crkva u koju je tako istrajno izbegavao da ide bila je Crkva Svetog Sesila i svih anđela, stara dobra anglikanska crkva, i ne bi ni pomislio da izbegava da odlazi u bilo koju drugu. Sve ostale su pogrešno mirisale – na sredstvo za poliranje za Unižene, na pomalo sumnjivi tamjan za Uzvišene. Duboko u kožnoj naslonjači svoje duše, gospodin Jang je znao da je Bogu neprijatno zbog takvih stvari.

Ali voleo je da gleda časne sestre oko sebe na isti način na koji je voleo da vidi i Vojsku spasa. Zahvaljujući njima, čovek

je mogao da misli da je sve u redu, da ljudi negde održavaju svet na njegovoj osovini.

Međutim, ovo je bilo njegovo prvo iskustvo sa Brbljivim redom Svete Beril.* Dirdra je naletela na njih dok se bavila jednom od onih svojih zanimacija, verovatno u vezi sa gomilom neprijatnih Južnoamerikanaca koji su se borili protiv drugih neprijatnih Južnoamerikanaca, a sveštenici su ih podsticali na to umesto da se bave prikladnim sveštениčkim poslovima, kao što je organizovanje dežurstava za čišćenje crkve.

Stvar je bila u tome da se od časnih sestara očekivalo da budu tihe. Imale su odgovarajući oblik za to, kao kad su u pitanju one šiljate stvari koje se nalaze u onim odajama gde se, kako je gospodin Jang bio neodređeno svestan, testiraju haj-faj uređaji. Ne bi trebalo, pa, stalno da brbljaju.

Napunio je lulu duvanom – dobro, zvali su to duvanom, mada on to nije smatrao duvanom, nije to bio duvan kakav se

* Sveta Beril Artikularis iz Krakova, poznata po tome što je postala mučenica sredinom petog veka. Prema legendi, Beril je bila mlada žena koju su protiv njene volje udali za neznabošca, princa Kazimira. Tokom prve bračne noći molila se Bogu da se umeša, gotovo očekujući da se pojavi čudesna brada, pa je čak i pripremila mali brijač sa drškom od slonovače, prikladan za dame, za slučaj da se to desi; umesto toga, Gospod je Beril podario čudesnu sposobnost da neprekidno brblja o svemu što joj je bilo na pameti, ma koliko bilo nevažno, bez pauze za vazduh i hranu.

Prema jednoj verziji legende, princ Kazimir je zadavio Beril tri nedelje posle venčanja, u vreme kada je njihov brak i dalje bio nenačet. Umrle je kao devica i mučenica, brbljajući do samog kraja.

Prema drugoj verziji legende, Kazimir je kupio komplet zapušača za uši, a ona je umrla u krevetu, sa njim, u šezdeset drugoj godini.

Brbljivi red Svete Beril pod zavetom je da oponaša Svetu Beril u svakom trenutku, osim utorkom po podne, na pola sata, kada je časnim sestrama dopušteno da umuknu i, ukoliko poželev, igraju stoni tenis.

ranije mogao nabaviti i on se zamišljeno pitao šta bi se desilo ako bi zapitao neku časnu sestru gde je muški klozet. Verovatno bi mu papa poslao oštro pismo, ili tako nešto. Nezgrapno se premeštao s noge na nogu i bacao pogled na sat.

Ali bilo je i nešto dobro: časne sestre su se bar čvrsto usprotivile tome da on prisustvuje porođaju. Dirdra se potpuno zaludela time. Opet je *čitala* koješta. Već su imali jedno dete, a ona je najednom objavila da će ovaj porođaj biti najradosnije zajedničko iskustvo koje dva ljudska bića mogu da imaju. Eto šta biva kad joj se dozvoli da sama naručuje novine. Gospodin Jang nije imao poverenja u novine čije su unutrašnje stranice imale naslove kao što su „Stil života“ ili „Opcije“.

Pa, nije on imao ništa protiv radosnih zajedničkih iskustava. Što se njega ticalo, radosna zajednička iskustva bila su fina stvar. Svetu je verovatno trebalo više radosnih zajedničkih iskustava. Ali jasno je stavio do znanja da u ovom radosnom zajedničkom iskustvu Dirdra može da uživa sama.

A časne sestre su se saglasile. One nisu videle nikakav razlog da se otac meša u taj postupak. Kad se malo bolje porazmisli, zaključio je gospodin Jang, one verovatno nisu videle nikakav razlog da se otac meša u *bilo šta*.

Završio je sa guranjem takozvanog duvana u lulu i ošinuo pogledom mali znak na zidu čekaonice gde je pisalo da, zbog sebe samog, ne sme da puši. Zbog sebe samog, zaključio je, otići će da postoji na verandi. Ako se tamo nađe i kakav usamljen žbun zbog njega samog, utoliko bolje.

Odlunjao je praznim hodnicima i pronašao vrata koja su vodila napolje u dvorište, vlažno od kiše i puno urednih korpi za otpatke.

Uzdrhtao je i zaklonio lulu šakama da bi je pripalio.

Dešavalo se to njima, ženama, u određenim godinama. Dvadeset pet besprekornih godina, a onda odjednom krenu

da izvode one robotske vežbe u ružičastim čarapama sa odsečenim stopalima i da vas krive za to što nikada nisu morale da zarađuju za život. Bili su to hormoni, ili šta već.

Neka velika crna kola naglo se zaustaviše kraj korpi za otpatke. Mlađi muškarac sa tamnim naočarima iskoči na pljusak držeći nešto nalik na korpu, pa poput zmije klisnu ka ulazu.

Gospodin Jang izvadi lulu iz usta. „Ostavili ste upaljena svetla“, reče usrdno.

Čovek ga bledo pogleda kao neko kome su svetla poslednja briga, pa mahnu prema bentliju. Svetla se pogasiše.

„Baš zgodno“, reče gospodin Jang. „Daljinski, jelda?“

Bio je pomalo iznenađen kada je video da čovek naizgled nije mokar. A korpa za nošenje kao da nije bila prazna.

„Da li je već počelo?“, upita čovek.

Gospodin Jang oseti neku vrstu ponosa zbog toga što ga je neko istog časa prepoznao kao roditelja.

„Da“, odgovori. „Naterali su me da izađem“, dodade zahvalno.

„Već? Da ne znate možda koliko nam je vremena preostalo?“

Nama, zapazi gospodin Jang. Očito je to bio lekar koji zastupa gledište o zajedničkom roditeljstvu.

„Mislim da, ovaj, guramo nekako“, reče gospodin Jang.

„U kojoj je ona sobi?“, žurno upita čovek.

„Mi smo u sobi broj tri“, reče gospodin Jang. Potapša se po džepovima i pronađe izgužvanu kutiju koju je, u skladu sa tradicijom, poneo sa sobom.

„Da li ste za jedno radosno zajedničko iskustvo sa cigarom“, reče on.

Ali čovek je nestao.

Gospodin Jang pažljivo vrati kutiju i zamišljeno pogleda svoju lulu. Ti lekari, uvek negde žure. Svaki božji tren koriste za svoj posao.

Postoji jedan trik koji se izvodi sa kuglicom i tri kutije šibica, vrlo ga je teško pratiti i upravo će se odigrati nešto slično, samo sa ulozima većim od pregršti sitniša.

Usporićemo tekst kako bismo vam omogućili da pratite vešte ruke.

Gospođa Dirdra Jang se porađa u sobi za porođaje broj tri. Rađa zlatokosu mušku bebu koju ćemo nazvati Beba A.

Supruga američkog atašea za kulturu, gospođa Harijeta Dauling, porađa se u sobi za porođaje broj četiri. Rađa zlatokosu mušku bebu koju ćemo nazvati Beba B.

Sestra Meri Rečita bila je odana satanistkinja još od rođenja. Pohađala je Sabat školu kao dete i dobijala crne zvezde iz pisanja i džigerice. Kada joj je rečeno da se priključi Brbljivom redu, prihvatila je poslušno, pošto je ionako bila prirodno nadarena za to i, u svakom slučaju, znala je da će biti među prijateljicama. Bila bi ona krajnje bistra, da je ikada imala prilike to da otkrije, ali odavno je ustanovila da su joj se kao smušenoj, kako je to nazivala, mnoga vrata lakše otvarala. Trenutno joj uručuju zlatokosu mušku bebu koju ćemo nazvati Protivnikom, Uništiteljem Kraljeva, Anđelom Bezdanne Jame, Velikom Zveri koju zovu Zmajem, Princem Ovog Sveta, Ocem Laži, Sotoninim Nakotom i Gospodarem Tame.

Posmatrajte pažljivo. Ukrug, pa ukrug...

„Da li je to on?“, upita sestra Meri, gledajući u bebu. „Mada, očekivala sam neobične oči. Crvene, ili zelene. Ili mala-malecna kopitašca. Ili nestašni repić.“ Okrenula ga je dok je govorila. Nije bilo ni rogova. Đavolovo dete izgledalo je zlokobno normalno.

„Da, to je on“, reče Krouli.

„Možete li samo da zamislite, ja držim Antihrista“, reče sestra Meri. „I kupam Antihrista. I brojim mu male-malecne...“

Sada se obraćala neposredno detetu, izgubljena u nekom svom svetu. Krouli mahnu rukom ispred njenog vela. „Alo? Alo? Sestro Meri?“

„Izvinite, gospodine. Ma pravi je mali medenjak. Da li liči na tatu? Kladim se da liči. Da li liči na svog taticu-maticu...“

„Ne“, reče Krouli odsečno. „A ja bih sada, na vašem mestu, otišao u sobu za porođaje.“

„Šta mislite, hoće li me se sećati kad poraste?“, upita sestra Meri čežljivo, klizeći polako hodnikom.

„Molite se da vas ne upamti“, reče Krouli, pa se izgubi.

Sestra Meri je pošla kroz noćnu bolnicu sa Protivnikom, Uništiteľjem Kraljeva, Anđelom Bezdane Jame, Velikom Zveri koju zovu Zmajem, Princem Ovog Sveta, Ocem Laži, Sotoninim Nakotom i Gospodarem Tame čvrsto stisnutim u naručju. Pronašla je kolevku i položila ga u nju.

Zagugutao je. Ona ga zagolica.

Glava neke dostojanstvene žene pojavi se iza vrata. Ona reče: „Sestro Meri, šta radite tamo? Zar ne bi trebalo da ste na dužnosti u sobi broj četiri?“

„Gospodar Krouli reče...“

„Samo vi lepo gurajte dalje, kao prava dobra časna sestra. Da li ste možda negde videli muža? Nema ga u čekaonici?“

„Videla sam samo gospodara Kroulija i on mi je rekao da...“

„Sigurno da jeste“, reče sestra Grejs Torokuša odsečno. „Možda je bolje da odem i potražim tog jadnička. Uđite i pripazite na nju, važi? Malo je ošamućena, ali bebi je dobro.“ Sestra Grejs zastade. „Zašto namigujete? Zar vam nešto nije u redu sa okom?“

„Znate?“, prošišta sestra Meri vragolasto. „Bebe. Zamena...“

„Naravno, naravno. Sve u svoje vreme. Ali ne smemo dozvoliti da nam otac lunja naokolo, pa zar ne?“, upita sestra Grejs. „Bolje i da ne pomislim šta bi taj sve mogao da vidi. Zato samo lepo sačekajte tu i pripazite na bebu, tako, budite dobri.“

Ona otplovi uglačanim hodnikom. Sestra Meri okrenu kolica i uđe u sobu za porođaje.

Gospođa Jang nije bila tek ošamućena. Čvrsto je spavala, sa izrazom odlučnog samozadovoljstva nekoga ko zna da će ovog puta drugi morati da jurcaju. Beba A je spavala kraj nje, izmerena, sa imenom na privesku. Sestra Meri, koju su vaspitali tako da uvek bude od pomoći, skinula je privezak sa imenom, prepisala ga i duplikat privezala bebi koja joj je bila poverena.

Bebe su izgledale slično, obe tako male, s pečatima na licu, donekle, mada ne sasvim, nalik na Vinstona Čerčila.

E sad, pomisli sestra Meri, baš bi mi lepo došla jedna fina šolja čaja.

Časne sestre su većinom bile staromodne satanistkinje, kao i njihovi roditelji i dede i babe pre njih. Tako su vaspitane i nisu bile, kad se sve uzme u obzir, naročito zle. Ljudska bića uglavnom to nisu. Samo ih ponesu nove zamisli, kao što je nazivanje cokula i pucanje u ljude, ili zaogrtanje čaršavima i linčovanje ljudi, ili odevanje u izbledele farmerke i sviranje gitara pred ljudima. Ponudite ljudima novu veru i odgovarajući kostim, pa će to slediti srcem i dušom. U svakom slučaju, to što su *vaspítavane* kao satanistkinje ublažavalo je čitavu stvar. Bilo je to nešto što se radi subotom uveče. A ostalo vreme provodite tako što naprosto živite što bolje umete, baš kao i svako drugi. Osim toga, sestra Meri je bila bolničarka, a bolničarke, kakve god vere bile, prevashodno su bolničarke, što prilično ima veze sa nošenjem sata naopako,

hladnokrvnošću u hitnim slučajevima i umiranjem za šoljom čaja. Nadala se da će ubrzo neko doći; uradila je ono što je bilo važno, pa je sada htela svoj čaj.

Možda bi razumevanju ljudskih rabota doprinelo kada bismo bili načisto da su većinu velikih podviga i tragedija u istoriji prouzrokovali ne ljudi koji su bili u osnovi dobri ili u osnovi loši, već ljudi koji su bili u osnovi ljudi.

Začu se kucanje na vratima. Ona ih otvori.

„Da li je već gotovo?“, upita gospodin Jang. „Ja sam otac. Muž. Ma, šta god. Oboje.“

Sestra Meri je očekivala da američki ataše za kulturu liči na Blejka Karingtona ili Džej-Ara Juinga. Gospodin Jang nije ličio ni na jednog Amerikanca kojeg je ona ikada videla na televiziji, izuzev možda na prijaznog šerifa u nekom boljem krimiću.* Malo ju je razočarao. A ni džemper joj se nije naročito svideo.

Progutala je svoje razočaranje. „Uuuh, da“, reče ona. „Čestitam. Vaša gospođa spava, sirota.“

Gospodin Jang pogleda preko njenog ramena. „Blizanci?“, upita. Posegnu za lulom. Prestade da poseže za lulom. Posegnu ponovo za njom. „*Blizanci?* Niko nije spominjao blizance.“

„O, ne!“, žurno reče sestra Meri. „*Ovaj* ovde je vaš. Drugi je... ovaj... od nekog drugog. Samo ga čuvam dok se ne vrati sestra Grejs. Ne“, podvuče ona, pokazavši na Protivnika, Uništitelja Kraljeva, Anđela Bezdane Jame, Veliku Zver koju zovu Zmajem, Princa Ovog Sveta, Oca Laži, Sotonin Nakot i Gospodara Tame, „ovaj je definitivno vaš. Od temena do krajeva malih-malecnih kopitašaca – koja nema“, dodade brzo.

* Sa sitnom bakicom kao njuškalom. I bez jurnjave kolima, osim ako nisu izvedene veoma sporo.

Gospodin Jang virnu dole.

„A, da“, reče sumnjičavo. „Liči na moju stranu familije. Sve je, ovaj, tu i na broju, zar ne?“

„O, da“, reče sestra Meri. „On je vrlo normalno dete“, dodade ona. „Vrlo, vrlo normalno.“

Nastade stanka. Zagledali su se u usnulu bebu.

„Nemate baš primetan naglasak“, reče sestra Meri. „Da li ste već dugo ovde?“

„Desetak godina“, reče gospodin Jang, blago zbunjen. „Vidite, posao se preselio, pa sam i ja morao zajedno sa njim.“

„Oduvek sam mislila da taj vaš posao mora da je veoma uzbudljiv“, reče sestra Meri. Gospodin Jang je izgledao zadovoljno. Nije svako umeo da ceni stimulativnije aspekte računovodstvenih obračuna troškova.

„Verovatno je mnogo drugačije tamo gde ste ranije bili“, nastavi sestra Meri.

„Valjda jeste“, reče gospodin Jang, koji nikada nije zaista razmišljao o tome. Luton je, koliko je mogao da se seti, prilično ličio na Tadfield. Ista vrsta živice između kuće i železničke stanice. Ista vrsta ljudi.

„Više zgrade, ako ništa drugo“, očajnički reče sestra Meri.

Gospodin Jang se zagleda u nju. Jedine kojih je mogao da se seti bile su poslovne zgrade *Alijanse i Lestera*.

„A pretpostavljam i da idete na mnogo baštenskih zabava“, reče časna sestra.

Aha. Tu je već bio na sigurnom. Dirdra je bila veoma sklona takvim stvarima.

„Mnogo“, reče on ubeđeno. „Dirdra priprema džem za njih, znate. A ja obično moram da pomognem oko 'belog slona'.“

To je bila stvar baš prikladna za društvo iz Bakingemske palate koja sestri Meri nikada nije pala na pamet, mada se debelokožac sasvim uklapao.